

עד היכן כיבוד אב ואם?

מסכת קידושין דף לב.

משל מי? רב יהודה אמר: משל בן, רב נתן בר אושעיא אמר: משל אב.....
ת"ש, שאלו את ר"א: עד היכן כיבוד אב ואם? אמר להם: כדי שיטול ארנקי ויזרקנו לים בפניו, ואינו מכלימו; ואי אמרת משל אב, מאי נפקא לי' מיניה? בראוי לזרשן;
וכי הא דרבה בר רב הונא, דרב הונא קרע שיראי באנפי רבה בריה, אמר: איזול איחזי אי רתח אי לא רתח. ודלמא רתח, וקעבר אלפני עור לא תתן מכשולו +ויקרא יט+ דמחיל ליה ליקריה. והא קעבר משום בל תשחיתו! +דברים כ+ דעבד ליה בפומבייני. ודילמא משום הכי לא רתחו! דעבד ליה בשעת ריתחיה.

רמב"ם הלכות ממרים פרק ו

הלכה ז: עד היכן הוא כיבוד אב ואם? אפילו נטלו כיס של זהובים שלו והשליכו בפניו לים לא יכלימו ולא יצער בפניהם ולא יכעוס כנגדם אלא יקבל גזירת הכתוב וישתוק....

בית יוסף יורה דעה סימן רמ אות ח (א) ד"ה ועד היכן

ומשמע דלדין דקיימא לן דאינו חייב להאכילו אלא משל אב האי ארנקי דרבי אליעזר בשהוא של אב דוקא וקמ"ל דאע"פ שהוא ראוי לירשו אינו רשאי להכלימו אבל אם הארנקי של הבר רשאי להכלימו וזהו דעת ר"י שכתב רבינו. אבל הרמב"ם כתב... וגם הר"ף (יב:) כתב בהא דרבי אליעזר כדי שיטול ארנקי שלו ויזרקנו לים. ומאחר שהם ז"ל פסקו דאינו חייב להאכילו אלא משל אב דוקא קשה היאך פסקו דכדי שיטול ארנקי ויזרקנו לים אפילו בארנקי של בן היא?
וי"ל דס"ל ז"ל דכי אמרינן דוקא משל אב הני מיילי לכבדו אבל כדי שלא לצערו יש לו לאבד כל ממון שבעולם וכבר נזכר זה בדברי הר"ן ז"ל.

אי נמי הא דאמרינן דמשל אב דוקא היינו מדינא דאינו חייב לחסר כיסו בשבילו אבל מ"מ אם יחסר כיסו בשבילו בכלל מצות כיבוד הוא ולישנא דעד היכן כיבוד אב ואם הכי ד"ק.

לחם משנה הלכות ממרים פרק ו

ולי נראה לתרץ דרבינו אית ליה כדעת הרמ"ה שכתב הטור ביורה דעה סי' ר"מ דהא דבארנקי של בן מצי לאכלומיה דוקא מקמי דשדייה לים דאפשר דמימנע ולא שדי ליה אבל בתר דשדייה אסור לאכלומיה דמאי דהוה והשתא כי שתיק הוי כבוד שאין בו חסרון כיס ומיחייב בגויה ע"כ,

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמ סעיף ח

סעיף ח: עד היכן כיבוד אב ואם, אפילו נטלו כיס של זהובים שלו והשליכו בפניו לים, לא

יכלימום ולא יצער בפניהם ולא יכעוס כנגדם, אלא יקבל גזירת הכתוב וישתוק.

הגה: ויש אומרים דאם רוצה לזרוק מעות של בן לים דיכול למונעו, דהא אינו חייב לכבדו רק משל אב, אבל לא משל בן (טור בשם ר"י). ואין חילוק בין לכבדו או לצערו (ת"ה סימן מ'). ודוקא קודם שזרקו, דאפשר דממנע ולא עביד, אבל אם כבר זרקוהו, אסור לאכלומיה אבל יוכל לתבעו לדינא (טור בשם הרא"ש). ודוקא אם רוצה לזרוק כיסו לים, דאית ביה חסרון כיס, אבל אם רוצה להעביר ממנו ריוח בעלמא, אסור בכל ענין (ר"ן פ"ק דקדושין). בן שיש לו דין עם אביו, והאב הוא תובע הבן, צריך הבן לילך אחר אביו אע"פ שהבן הוא נתבע ודר בעיר אחרת, שזהו כבוד אביו. אבל האב חייב לשלם לבן הוצאות, דאינו חייב לכבדו משל בן (במהרי"ק שורש נ"ח), כמו שנתבאר.